

Jaarstukken 2018

GR KDB

**Gemeenschappelijke Regeling
Kust-, Duin- en Bollenstreek**

7 maart 2019

Inhoudsopgave

Jaarverslag

Bericht van het dagelijkse bestuur	2
1. Doelstelling van de sociale werkvoorziening	2
2. Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau	2
3. Beleidsvisie van het bestuur	2
4. Missie en visie	3
5. Maatschappelijke ontwikkelingen die de SW raken	3
6. Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	4
7. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening	5
8. Duurzaamheid	6
Programmaverantwoording	8
1. Algemeen	8
2. Sociaal beleid	8
3. Marketing- en productiebeleid	8
4. Financieel beleid	8
Verplichte paragrafen	9
1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	9
2. Onderhoud kapitaalgoederen	11
3. Verbonden partijen	11
4. Bedrijfsvoering	12
5. Financiering	12
Jaarrekening	14
• Balans per 31 december 2018	14
• Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2018	15
• Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	18
• Toelichting op de balans	22
• Toelichting op het programma Wsw	29
• Toelichting op het programma SPW	33
Wet normering topinkomens (WNT)	35
Overige gegevens	37
• Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	

Bericht van het dagelijks bestuur

1. Doelstelling van de sociale werkvoorziening

Het openbaar lichaam Gr werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek heeft ten doel het op een bedrijfsmatig verantwoorde wijze doen uitvoeren van taken van en voor de deelnemende gemeenten op het terrein van de gesubsidieerde arbeid.

2. Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek voert werkzaamheden uit op het gebied van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), inmiddels onderdeel van de Participatiewet, voor de acht deelnemende gemeenten; i.c. Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen en Wassenaar.

De bestuursorganen van het werkvoorzieningschap zijn: het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. Het Algemeen Bestuur bestaat uit acht leden en acht plaatsvervangende leden inclusief de voorzitter. Deze leden en plaatsvervangende leden zijn door de raden van de gemeenten uit hun midden – de voorzitter inbegrepen – en uit de wethouders aangewezen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit drie leden inclusief de voorzitter. Deze leden zijn door het Algemeen Bestuur aangewezen. Het bestuur in 2018 is als volgt samengesteld:

Zittende bestuurders:

Lisse	Mw. J.A.C. Langeveld (lid db, tevens voorzitter)
Hillegom	Dhr. J.A. van Rijn (lid db)
Katwijk	Dhr. A. van Helden (lid db)
Noordwijk	Dhr. D.T.C. Salman
Noordwijkerhout	Dhr. B. Gotink
Oegstgeest	Dhr. H.J.T. Nieuwenhuis
Teylingen	Dhr. A.L. van Kempen*
Wassenaar	Mw. I.M. Zweerts de Jong

* Tot 12 september 2018 was de heer A.L. van Kempen lid (en tevens voorzitter) van het Dagelijks Bestuur. Vanaf 12 september 2018 is de heer A.L. van Kempen alleen nog lid van het Algemeen Bestuur.

Afgetreden bestuurders:

Hillegom	Mw. A.E. Snuif (lid db)
Katwijk	Dhr. I.G. Mostert (lid db)
Lisse	Dhr. A.D. de Roon
Oegstgeest	Dhr. J.J.G.M. Roeffen

3. Beleidsvisie van het bestuur

In de Kust-, Duin- en Bollenstreek werken acht gemeenten samen bij de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw), inmiddels onderdeel van de Participatiewet: Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen en Wassenaar. Deze samenwerking vindt plaats in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, de Gemeenschappelijke regeling Kust-, Duin- en Bollenstreek (Gr KDB).

Om beter uitvoer te kunnen geven aan de Wsw is gekozen voor de oprichting van het werkbedrijf MareGroep NV in 2002. Aan de oprichting van MareGroep NV lag een aantal argumenten ten grondslag, waarvan hieronder de belangrijkste worden genoemd:

- Scheiding tussen beleid (gemeenten) en uitvoering (bedrijf);
- Bedrijfsmatiger en slagvaardiger kunnen werken;

- Uitvoeren van private re-integratietaken, voor personen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt;
- Het verhogen van het kostenbewustzijn en doelmatiger werken. Met andere woorden: van een ambtelijk bureaucratisch bedrijf naar een ondernemingsgericht bedrijf;
- Meer mogelijkheden bieden om te fungeren als gelijkwaardige partner t.o.v. klanten en opdrachtgevers door het oprichten van een rechtspersoon.

In het werkbedrijf vinden alle activiteiten voortkomend uit de Wsw plaats. De medewerkers die in het kader van de Wsw werkzaam zijn, vallen vanwege hun beschermde status echter onder de Gr KDB. De Gr KDB is 100% aandeelhouder van MareGroep NV.

In 2005 is MareFlex BV opgericht. MareFlex is een volle dochter van MareGroep en richt zich op private re-integratie- en personeelsdiensten.

4. Missie en visie

Missie

Het beste uit mensen halen door ontwikkeling, werk en re-integratie!

Visie

Het bij elkaar brengen van mens en werk. Wij onderscheiden ons door ondernemend te zijn in ontwikkeling en re-integratie. Ons doel is mens, markt en overheid op inspirerende wijze te verbinden: Iedereen doet mee!

Om uitvoering te kunnen geven aan de missie en visie biedt MareGroep een grote diversiteit aan producten en diensten aan. Op deze manier kan een Wsw-medewerker zich ontplooiën in werkzaamheden die het beste bij hem passen en kan de markt goed bediend worden. De diversiteit bestaat o.a. uit detachering van medewerkers in allerlei werkzaamheden, schoonmaak, groenvoorziening, postbezorging, verpakkingswerkzaamheden, assemblage en electromontage.

5. Maatschappelijke ontwikkelingen die de SW raken

De terugloop van het aantal WSW-ers gaat landelijk trager dan geprognosticeerd. Dit betekent dat het subsidieresultaat een groter tekort laat zien dan gedacht, hetgeen betekent dat het exploitatieresultaat van MareGroep minder dan gedacht kan bijdragen om dit gat te dichten. Des te belangrijker wordt het om de aanpassingen binnen MareGroep in het toch al hoge tempo dat wordt aangehouden af te ronden en alle effort te zetten op de instroom van nieuwe doelgroepen. Beschut werk begint al goed op gang te komen, aan de overige dienstverlening wordt hard gewerkt en resultaat valt in 2019 zeker te verwachten. Belangrijke voorwaarde om de voortgang hierin succesvol te laten verlopen is de samenwerking met het SPW. In 2018 is dit met name door de inhaalslagen die binnen het SPW gemaakt moesten worden nog onvoldoende op gang gekomen, maar er is zichtbaar verbetering blijktens gecombineerde werkgroepen en projecten die zijn opgestart..

De re-integratietaken die aan Gr KDB als geheel is toevertrouwd vraagt om een goede samenwerking tussen MareGroep en SPW enerzijds, maar ook met alle andere stakeholders en belanghebbenden die binnen het sociaal domein opereren. De toekomstvisie die hiertoe is opgesteld voorziet in het bevestigen van de positie van de Gr KDB in dit speelveld en de rol die de Gr KDB als verbindingscentrum hierin vervult.

Naast de al aanwezige taken is de immers Gr KDB de aangewezen plaats om mens en werk bij elkaar te brengen, door hier de verbinding te leggen tussen arbeidsmarkt, werkgevers en onderwijs. En dit kan en moet breder dan nu het geval is. De ambitie van de Gr KDB en onze aangesloten gemeenten om iedereen naar vermogen te laten participeren is daarbij het uitgangspunt. Een breed opererende Gr KDB biedt daarbij toeleiding naar arbeid, aansluiting

met onderwijs, bemiddeling naar de arbeidsmarkt, werkgeversdienstverlening en is het centrum voor kennis en expertise voor werkzoekenden en werkgevers. De uitwerking van deze visie in 2019 en verder moet de herkenbaarheid van de Gr KDB als dé plek waar alle genoemde taken samenkomen sterk vergroten met merkbare en zichtbare resultaten.

6. Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

6.1 Doelmatigheid

Op grond van de Gemeentewet is de doelmatigheid een bijzonder punt van aandacht. Omdat de gemeenschappelijke regeling KDB door de relatie met MareGroep N.V. niet opereert in de markt, kent het speelveld van doelmatig handelen een beperkt kader. Echter de sociale doelstelling van het bedrijf draagt bij tot de specifieke invulling van de op dit gebied genomen maatregelen. Dit jaarverslag bevat een uiteenzetting over de (gerealiseerde) maatregelen in het kader van doelmatigheid.

Het doelmatig handelen van Gr KDB dient ter borging van de volgende effecten:

- Kostenbewuste houding en gedrag. Gr KDB streeft kostenreductie na door heldere en naleefbare procedures, door taakstellende budgetten en door duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Er is sprake van een compacte organisatiestructuur, zonder eigen management, waarbij het dagelijks bestuur direct verantwoordelijk is. Het management is ingehuurd van MareGroep N.V. Dit beperkt de overheadkosten.
- Inzicht in doelmatigheid. Voor de productiviteit van de medewerkers gelden normen en kengetallen. Het management en het bestuur worden periodiek geïnformeerd over de realisatie van normen. Dit maakt tijdig bijsturen mogelijk.
- Doelmatige verkrijging van middelen. Gr KDB is gericht op het zo volledig mogelijk benutten van subsidiemogelijkheden. Dit betreft zowel de rijkssubsidie als incidentele subsidies en bijdragen. De medewerkers zijn goed geïnformeerd over subsidievoorwaarden, zodat terugbetaling van subsidies tot een minimum wordt beperkt.
- Het verzuimbeleid draagt bij aan het bevorderen van het welzijn van de medewerkers en de arbeidsproductiviteit.
- Het beheer van de duurzame productiemiddelen is gericht op het in stand houden van de productiemiddelen en het realiseren van een marktconforme vergoeding voor het beschikbaar stellen daarvan. Treasury management heeft tot doel het rendement op de beschikbare middelen te maximaliseren binnen het vastgestelde risicoprofiel.

6.2 Rechtmatigheid

Op grond van het “Besluit accountantscontrole decentrale overheden” (Bado) dient de accountant met ingang van het verslagjaar 2004 een oordeel te geven over de rechtmatigheid van de jaarrekening. Dit oordeel komt naast het al bestaande oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening.

Financiële rechtmatigheid

Het begrip rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole richt zich met name op de mate waarin het door het bestuur gevoerde financieel beheer in overeenstemming is met de hiervoor geldende regels (externe en interne wet- en regelgeving). Vanuit de verantwoording en het accountantsoordeel daarover onderscheiden wij diverse elementen, waaronder de financiële rechtmatigheid en de niet-financiële rechtmatigheid. Overigens staat het hier geïntroduceerde rechtmatigheidbegrip los van het juridische begrip rechtmatigheid. De financiële rechtmatigheid gaat over de rechtmatigheid van het financieel beheer. Het financieel beheer omvat naast beheershandelingen ook de vastleggingen daarvan in de administratie en het naleven van verslaggevingregels.

Niet-financiële rechtmatigheid

De niet-financiële rechtmatigheid omvat handelingen en besluiten van niet-financiële aard (bijvoorbeeld het voldoen aan regelgeving op privacygebied zolang hieraan geen financiële sancties gekoppeld zijn). De accountant beperkt zich hierbij tot een beoordeling van het interne systeem van risicoafweging en -beheersing. Dit vergt van het bestuur een actieve inzet bij het scheppen van de voorwaarden om risico's in te schatten.

Beleid inzake misbruik & oneigenlijk gebruik

Daarnaast is misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) expliciet als criterium van rechtmatigheid aangemerkt. Om eventueel M&O gebruik te kunnen constateren, is een minimumnorm noodzakelijk waarin ondubbelzinnig vastligt wat onder M&O gebruik wordt begrepen.

Rechtmatigheid in 2017 en verder

Op 26 november 2012 heeft het Algemeen Bestuur het normenkader vastgesteld dat geldt voor de interne en externe controle van het rechtmatige financiële handelen. Hierin zijn opgenomen de externe wet en regelgeving alsmede interne verordeningen waaraan de totstandkoming van balansmutaties en baten en lasten moet voldoen. Per 20 april 2017 is door het Algemeen bestuur de geactualiseerde controleverordening, welke in werking is getreden per 1 januari 2016, vastgesteld.

7. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Wij stellen u voor de jaarrekening 2018 vast te stellen.

Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening over 2018 is € 390.000,- negatief. Dit resultaat is inclusief een gemeentelijke bijdrage van € 1.650.000,-.

De dividenduitkering over 2017 van MareGroep NV bedroeg € 1.300.000,- , zodat uiteindelijk het gerealiseerde resultaat € 910.000,- bedraagt.

Wij stellen u voor het gerealiseerde resultaat over 2018 als volgt te bestemmen:

Gerealiseerde resultaat	909.907
<u>Onttrekkingen:</u>	
- Onttrekking bestemmingsreserve 'SPW' (gerealiseerde resultaat programma SPW)	113.228
- Terug te betalen gemeentelijke bijdrage 2018*	-600.000
	-486.772
<u>Dotaties:</u>	
- Dotatie bestemmingsreserve 'Doorontwikkeling dienstverlening re-integratie binnen Gr KDB'	423.135
	423.135
Gerealiseerde resultaat na resultaatbestemming	-

* De verdeling van de terug te betalen gemeentelijke bijdrage 2018 is als volgt:

Gemeente	Verdeling na bonus malus	Reeds gefactureerd over 2018	Verschil
Hillegom	101.613	147.324	-45.711
Katwijk (ZH)	335.945	539.569	-203.624
Lisse	83.502	151.262	-67.760
Noordwijk	92.350	166.813	-74.463
Noordwijkerhout	64.286	92.904	-28.618
Oegstgeest	34.286	62.035	-27.749
Teylingen	138.249	249.655	-111.407
Wassenaar	49.770	90.438	-40.669
Totaal	900.000	1.500.000	-600.000

Toelichting op het resultaat in de Programmarekening:

In overeenstemming met de van toepassing zijnde verslaggevingsrichtlijnen 'Besluit, Begroting en Verantwoording' (BBV) moeten dividenden verantwoord worden in het jaar waarin het recht op het ontvangen dividend ontstaat.

Aangezien de bijdrage van MareGroep aan de Gemeenschappelijke Regeling Kust- Duin- en Bollenstreek voor het jaar 2018 besloten wordt in de algemene vergadering van aandeelhouders in het jaar 2019, moet de bijdrage van MareGroep over het jaar 2018 verwerkt worden in het jaar 2019. Hetzelfde geldt voor de verwerking van de bijdrage van MareGroep over het jaar 2017, deze wordt verwerkt in het jaar 2018.

Het resultaat van de MareGroep over 2018 bedraagt € 1.655.000 (2017: € 1.723.000). Dit resultaat zal naar verwachting – vermeerderd met de bestedingen die voor rekening komen van de MareGroep met betrekking tot de uitvoering van het 'Masterplan Change MareGroep 2.0' (€ 157.000) – naar verwachting, na goedkeuring door de Algemene vergadering van Aandeelhouders van MareGroep, in de loop van 2019 worden uitgekeerd aan Gr KDB. Daarmee dient het resultaat over 2018 als dekking in de tekorten van Gr KDB over 2019. Het resterende tekort zal door gemeentelijke bijdragen worden gedekt (begrootte gemeentelijke bijdrage over 2019 is € 1.500.000,-, zie begroting Gr KDB 2018).

8. Duurzaamheid

MareGroep heeft duurzaam ondernemen hoog op de agenda staan en blijft naar creatieve manieren zoeken om dit verder uit te breiden. Het ontwikkelen van medewerkers zorgt ervoor dat zij actief een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving en niet noodgedwongen aan de kant staan. Het welzijn van onze medewerkers staat daarbij altijd hoog in het vaandel. Niet voor niets is MareGroep OHSAS- en VCU-gecertificeerd. MareGroep biedt een voortzetting van het fietsenplan en stimuleert medewerkers om de fiets te gebruiken als vervoermiddel door middel van goede voorzieningen voor het stallen van fietsen. Daarnaast kunnen medewerkers gebruik maken van de regeling bedrijfsfitness en krijgen zij bovendien korting bij een tweetal sportscholen in de regio. Het gebruik van openbaar vervoer wordt gestimuleerd, onder andere door de inzet van coaches die medewerkers in de opstartfase begeleiden bij het reizen. Ook worden aantrekkelijk geprijsde abonnementen aangeboden in samenwerking met het openbaar vervoersbedrijf. Deze maatregelen moeten leiden tot het terugdringen van eigen gemotoriseerd vervoer en het verder afbouwen en efficiënter maken van het collectief vervoer.

MareGroep geeft verder invulling aan duurzaam ondernemen door een in het inkoopprogramma opgenomen paragraaf over duurzaamheid. Investerings worden daardoor niet alleen beoordeeld op prijs en kwaliteit, maar ook op milieubelasting en sociale gevolgen. Zo wordt momenteel onderzocht hoe het energieverbruik verder kan worden gereduceerd en is een start gemaakt met het project dat moet leiden tot plaatsing van een groot aantal zonnepanelen. Waar mogelijk wordt elektrisch vervoer aangeschaft voor onze Groen-voorziening. Er is aandacht voor gezonde voeding in het bedrijfsrestaurant en er wordt gebruik gemaakt van fair trade merken voor onder andere koffie- en theevoorziening. Het

spreekt voor zich dat gescheiden inzameling van afval plaatsvindt, zowel op de kantoren als op de productieafdelingen.

2018 is een jaar vol veranderingen geweest. De uitrol van de transformatie tot breed inzetbaar participatiebedrijf kreeg verder gestalte en voor een flink deel van de medewerkers betekende dit een nieuwe of aangepaste functie. Het is niet meer dan logisch dat dit de gemoederen flink heeft bezig gehouden. Desalniettemin is ook in 2018 dankzij de inspanning van onze medewerkers de begroting gehaald. Dat verdient aan alle medewerkers een groot compliment.

Ontwikkeling is één van de kerntaken van MareGroep en dat was ook in 2018 goed zichtbaar: Veel medewerkers zijn gestart met een vakopleiding. Doordat MareGroep een grote diversiteit aan werkzaamheden kan bieden, kunnen medewerkers de opgedane kennis ook direct in de praktijk brengen. Deze combinatie zorgt er voor dat medewerkers optimaal in staat zijn om zich verder te ontwikkelen. Dit leidt er toe dat een aanzienlijk deel van onze medewerkers (31%) werkzaam is bij een reguliere werkgever via detachering of begeleid werken.

Het ziekteverzuimbeleid heeft er toe geleid dat het ziekteverzuim in 2018 met 11,4% aanzienlijk lager was dan het landelijk branche gemiddelde van 14%. Desondanks is het verzuimpercentage ten opzichte van 2017 gestegen. Ook landelijk is deze tendens zichtbaar. Belangrijkste oorzaak van de stijging is het stijgen van de gemiddelde leeftijd binnen de organisatie. Oudere medewerkers hebben gemiddeld gezien een hoger verzuim dan jongere medewerkers.

Voor een nadere toelichting op MareGroep en haar sociale resultaten wordt verwezen naar het Sociaal Jaarverslag 2018.

Programmaverantwoording

1. Algemeen

Per 1 januari 2004 zijn de activiteiten van Gr KDB overgedragen aan MareGroep N.V. Per diezelfde datum zijn ook de ambtenaren van Gr KDB overgegaan naar MareGroep N.V., uitgezonderd een klein aantal niet meer actieve ambtenaren (wachtgeld, ziek) en de secretaris.

In 2002 werd aan de fusie tussen Het Spektrum, 't Heem en Stichting Werkring vorm gegeven door oprichting van de Gemeenschappelijke regeling Kust-, Duin- en Bollenstreek. Na langdurig en frequent overleg tussen diverse gremia werd op 31 december 2002 MareGroep N.V. opgericht.

Aan de oprichting van MareGroep N.V. lag een aantal argumenten ten grondslag, waarvan hieronder de belangrijkste worden genoemd:

- Scheiding tussen beleid (gemeenten) en uitvoering (bedrijf);
- Bedrijfsmatiger en slagvaardiger kunnen werken;
- Uitvoeren van particuliere re-integratietaken voor personen met grote afstand tot de arbeidsmarkt;
- Door privatisering het kostenbewustzijn en doelmatig werken verhogen. Met andere woorden van een ambtelijk bureaucratisch bedrijf naar een ondernemingsgericht bedrijf;
- Meer mogelijkheden om te fungeren als gelijkwaardige partner t.o.v. klanten en opdrachtgevers door oprichten van een rechtspersoon.

2. Sociaal beleid

Voor de verdere ontwikkeling van het P&O beleid zijn de hoofdlijnen uitgezet. De instrumenten functioneringsgesprekken en individuele ontwikkelingsplannen zijn geïntegreerd.

Voorts is een methode ontwikkeld om de doorstroom van medewerkers vanuit de binnenbedrijven naar de buitenbedrijven, Groen en Detacheren, meer planmatig uit te voeren.

3. Marketing- en productiebeleid

Zoals al bij het hoofdstuk 'Algemeen' aangegeven, zijn de activiteiten van Gr KDB per 1 januari 2004 overgedragen aan MareGroep N.V.

Om die reden is er voor Gr KDB geen marketing – en productiebeleid.

4. Financieel beleid

Zoals hierboven bij het hoofdstuk voorstel tot vaststelling van de jaarrekening reeds aangegeven bedraagt het gerealiseerde resultaat over 2018 in de Gr KDB € 909.907,- positief. Dit is inclusief een gemeentelijke bijdrage van € 1.650.000,- en een dividenduitkering van MareGroep van € 1.300.000 over het boekjaar 2017.

De totale gerealiseerde baten zijn € 20.507.000,- (Rijksbijdrage, gemeentelijke bijdrage en bedrijfsopbrengsten), de totale lasten die hier tegenover staan zijn € 20.897.000,- (bedrijfslasten en loonkosten subsidie).

Het aantal SE in het boekjaar 2018 bedroeg gemiddeld 650 , wat 6 SE hoger is dan begroting/taakstelling van het jaar

In het boekjaar 2018 zijn geen nieuwe leningen aangegaan.

Verplichte paragrafen

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1.1 Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat in op de vraag in welke mate de financiële positie van de Gr KDB toereikend is om de financiële gevolgen van risico's die de Gr KDB loopt op te kunnen vangen. In deze paragraaf worden achtereenvolgens besproken:

- Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- Inventarisatie van de risico's
- Weerstandsvermogen
- Beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan

1.2 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bevat de middelen en de mogelijkheden waarover de Gr KDB beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn:

- Het gedeelte van de algemene reserve en de bestemmingsreserves dat als vrij besteedbaar kan worden aangemerkt.
- De meerwaarde van activa die tegen een lagere of nulwaarde zijn gewaardeerd en desgewenst direct verkoopbaar zijn (de stille reserves).
- De omvang van de post 'Onvoorzien' in de begroting.
- Mogelijkheden tot het genereren van extra inkomsten.

De weerstandscapaciteit is naar de stand van 31 december 2018 als volgt samengesteld:

Onderdeel van de Weerstandscapaciteit	Financiële omvang
Algemene en bestemmingsreserves	€ 3.789.000
Stille reserves *	€ 0
Onvoorzien in de begroting	€ 0
Mogelijkheden tot het genereren van extra inkomsten	€ 0
Overige	€ 0
Totaal	€ 3.789.000

* Het pand in Voorhout is getaxeerd in 2002 en is tegen taxatiewaarde overgedragen aan Gr KDB.

De weerstandscapaciteit heeft zich in het afgelopen boekjaar als volgt ontwikkeld:

Omschrijving	2018	2017
Weerstandscapaciteit	€ 3,8 miljoen	€ 2,9 miljoen
Saldo risicoafweging	€ 2,2 miljoen	€ 1,9 miljoen
Weerstandscapaciteit / Saldo risicoafweging	€ 1,6 miljoen	€ 1,0 miljoen

Uit deze tabel blijkt dat de weerstandscapaciteit in het verslagjaar voldoende is. Binnen de organisatie van Gr KDB zal verbetering voornamelijk kunnen plaatsvinden door versteviging van het eigen vermogen.

1.3 Inventarisatie van de risico's

Vanuit de risico-inventarisatie zijn de volgende risico's naar voren gekomen:

- Daling resultaat MareGroep: door de afbouw van de Wsw-populatie en mogelijke economische omstandigheden kan het resultaat van MareGroep lager worden dan voorheen. Het resultaat van MareGroep wordt aan Gr KDB uitgekeerd en vormt zo een deel van de dekking in het exploitatietekort Gr KDB.
- Personeelskosten Wsw: arbeidsvoorwaardelijke omstandigheden kunnen leiden tot een stijging van de personeelskosten. Een voorbeeld hiervan is de verplichting om een transitievergoeding te betalen bij ontslag.
- Personeelskosten SPW: Het risico bestaat dat de huidige bezetting niet toereikend zal zijn of niet de gevraagde competenties aanwezig zijn om de taken te vervullen. Extra kosten kunnen ontstaan in de vorm van omscholing, outplacement en het aantrekken van extra personeel.

Inventarisatie van risico's

(x € 1.000,-)

Risicoprofiel	Benodigde omvang
Laag (kleine kans, mogelijkheid tot tijdig sturen)	5,00%
Gemiddeld (gemiddelde kans, sturen gedeeltelijk mogelijk)	10,00%
Hoog (grote kans, geen mogelijkheid tot tijdig sturen)	20,00%

Risicogebieden	Risicoprofiel	Percentage	Omvang 2019	Benodigd
Daling resultaat MareGroep	Hoog	20,00%	2.018.000	403.600
Personeelskosten Wsw	Gemiddeld	10,00%	17.150.000	1.715.000
Personeelskosten SPW	Gemiddeld	10,00%	790.000	79.000
Totaal				2.197.600

1.4 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie. Uit de paragrafen 1.2 en 1.3 is af te leiden dat het weerstandsvermogen van Gr KDB per 31-12-2018 positief is.

1.5 Beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan

Beleid ten aanzien van de weerstandscapaciteit

Op 29 november 2010 heeft het Algemeen Bestuur de nota 'Weerstandsvermogen en risicomanagement' vastgesteld. Gr KDB heeft eind 2018 een weerstandscapaciteit van € 3,8 miljoen (2017: € 2,9 miljoen). Deze reserve wordt geacht voldoende te zijn om tegenvallers uit lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Jaarlijks zal de omvang van de risico's worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit. Indien nodig worden maatregelen getroffen om de omvang van de weerstandscapaciteit in overeenstemming te brengen met de risico's.

Financiële kengetallen	2018	Begroting 2018	2017
Netto schuldquote	2%	n.v.t.	7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2%	n.v.t.	7%
Solvabiliteitsratio	54%	n.v.t.	49%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	4%	0%	1%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De financiële positie is ten opzichte van het verslagjaar 2017 nauwelijks gewijzigd.

Risicomanagement en risicoafweging

Gr KDB beschikt over een goede administratieve organisatie. Dit draagt bij aan de beheersing van de bedrijfsprocessen en de risico's. Tevens inventariseert Gr KDB jaarlijks de risico's die niet zijn verwerkt in de jaarrekening. Deze risico-inventarisatie is het product van samenwerking tussen het management (financieel, personeel en overig) en het bestuur.

2. Onderhoud kapitaalgoederen

In de loop van 2007 heeft het bestuur een beleidskader geformuleerd voor het onderhoud van de kapitaalgoederen, ingaande 1 januari 2008. Hierin is beschreven dat kapitaalgoederen in goede staat gehouden worden ter voorkoming van achterstallig onderhoud.

Per 31 december 2016 wordt niet meer voldaan aan de voorwaarden die gelden volgens het BBV voor de opname van de voorziening groot onderhoud. Als gevolg daarvan is het saldo van de voorziening groot onderhoud per 31 december 2016 vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Voorgesteld wordt om de vrijval van de voorziening aan te wenden voor het vormen van een bestemmingsreserve groot onderhoud gebouw. De onderhoudskosten verband houdende met het groot onderhoud aan de kapitaalgoederen worden met ingang van het begrotingsjaar 2017 ten laste van het resultaat gebracht op het moment dat deze zich voordoen. Een zelfde bedrag zal dan worden onttrokken aan de bestemmingsreserve groot onderhoud. In 2018 heeft er geen groot onderhoud plaatsgevonden.

Gr KDB heeft het volgende gebouw in eigendom en beheer:

- Nijverheidsweg 22 te Voorhout

De Gr KDB en haar deelnemingen zijn gehuisvest aan de Nijverheidsweg 22. Het onderhoud van het pand is voor rekening van de Gr KDB. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

3. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin Gr KDB een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dit geldt uitsluitend voor het belang dat Gr KDB heeft in MareGroep N.V. (100%) en indirect via de MareGroep N.V. heeft in MareFlex B.V. (100%). De samenwerking tussen Gr KDB en MareGroep N.V. is geregeld in een aanwijzingsbesluit, in een samenwerkingsovereenkomst en een jaarovereenkomst. MareGroep N.V. voert voor Gr KDB de Wsw uit.

Het beleidskader rondom deelnemingen is niet geformaliseerd, echter het voornaamste uitgangspunt is dat Gr KDB niet over gaat tot de oprichting van of de deelneming in een privaatrechtelijke rechtspersoon, tenzij op deze wijze een publiek belang wordt behartigd dat niet op een andere wijze tot stand wordt gebracht. Hierna is een overzicht opgenomen van verbonden partijen op geconsolideerd niveau (dat wil zeggen MareGroep N.V. en haar 100% deelneming MareFlex B.V.):

MareGroep N.V.

Vestigingsplaats	Voorhout
Openbaar belang	Uitvoering deel Wsw van de Participatiewet
Veranderingen	In 2018 zijn er geen veranderingen in het belang geweest
Vertegenwoordiging Gr KDB	Algemene Vergadering van Aandeelhouders: mevrouw J.A.C. Langeveld, wethouder gemeente Lisse en voorzitter van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur

Financiële gegevens	1-1-2018	31-12-2018
Eigen vermogen	€ 3.210.000	€ 3.565.000
Vreemd vermogen	€ 1.680.000	€ 840.000
	2017	2018
Omvang financieel resultaat	€ 1.723.000	€ 1.655.000

4. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige, toekomstgerichte aspecten van bedrijfsvoering. Daarbij wordt zoveel mogelijk verwezen naar andere onderdelen van dit jaarverslag, waar het betreffende onderwerp is toegelicht.

4.1 Investeringsbeleid

Investerings binnen de Gr KDB hebben hoofdzakelijk betrekking op de verbeteringen/aanpassingen aan het pand in Voorhout. Overige investeringen vinden plaats binnen de MareGroep.

4.2 Administratieve organisatie

In 2009 is de opzet van de administratieve organisatie herschreven. Tevens is een intern controleplan opgesteld dat dient als kader voor de toetsing op de juiste naleving van de procedures. In 2018 is dit verder ingevoerd in de organisatie.

4.3 Informatisering en Automatisering

De informatisering en automatisering van Gr KDB worden verzorgd door MareGroep N.V.

4.4 P&O beleid

Voor de verdere ontwikkeling van het P&O beleid zijn de hoofdlijnen uitgezet. De instrumenten 'functioneringsgesprekken' en 'individuele ontwikkelingsplannen' zijn geïntegreerd. Voorts is een methode ontwikkeld om de doorstroom van medewerkers vanuit de binnenbedrijven naar de buitenbedrijven, Groen en Detacheren, meer planmatig uit te voeren.

5. Financiering

Treasurybeleid

Het treasurybeleid is vastgelegd in het treasurystatuut dat in 2013 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

De activiteiten op het gebied van treasury dienen zo transparant en beheersbaar mogelijk te worden ingericht. De Gr KDB streeft een laag risico na. Zo wordt alleen belegd in papier met A-Rating en hoofdsomgarantie van organisaties die de instemming hebben van het Algemeen Bestuur.

Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten of van vreemde valuta.

Beheersing renterisico's

Het renterisico bestaat uit de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet is door het ministerie van Financiën vastgesteld op 8,2% van de begrotingsomvang per 1 januari van het boekjaar. De omvang van de netto vlottende schuld heeft in 2018 de kasgeldlimiet niet overschreden.

De renterisiconorm is door het ministerie vastgesteld op 20%. Er geldt een drempelbedrag van € 2,5 miljoen. De herfinancieringsbehoefte van Gr KDB is lager dan de renterisiconorm.

Uitgevoerde treasuryactiviteiten

In 2018 zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

Liquiditeitsprognose

De meerjaren liquiditeitsprognose is gebaseerd op de gezamenlijke liquiditeitsbehoefte van Gr KDB en MareGroep N.V. Er is geen meerjaren liquiditeitsprognose voor Gr KDB afzonderlijk.

Balans per 31 december 2018

Voor resultaatbestemming

(alle bedragen X € 1.000)

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
Vaste Activa		
Materiële vaste activa, economisch nut	4.151	4.335
Financiële vaste activa, kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	45	45
Totaal	4.196	4.380
Vlottende Activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.753	1.487
Liquide middelen	0	0
Overlopende activa	33	25
Totaal	2.786	1.512
Totaal activa	6.983	5.892
PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	2.107	2.116
Bestemmingsreserve	772	556
Gerealiseerde resultaat	910	207
Totaal	3.789	2.879
Vaste schulden		
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiële instellingen	844	1.055
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.547	1.587
Overlopende passiva	803	371
Totaal	2.350	1.958
Totaal Passiva	6.983	5.892

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2018

(alle bedragen X € 1.000)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Verhuur pand aan MareGroep NV	425	810	795
Bedrijfsopbrengsten	425	810	795
Uitvoeringskosten	-686	-580	-364
Lonen, salarissen en sociale lasten WSW	-17.563	-17.265	-18.181
Salarissen ambtelijk personeel	-1.103	-720	-953
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	-184	-225	-209
Managementvergoeding MareGroep NV	-683	-683	-650
Overige bedrijfskosten	-257	-315	-306
Incidentele baten en lasten	383	0	-110
Rentekosten en -baten	-46	-60	-58
Som der bedrijfslasten	-20.139	-19.848	-20.831
Bedrijfsresultaat	-19.714	-19.038	-20.036
Rijksvergoeding	18.432	16.838	18.569
loonkostensubsidie	-758	-750	-799
Gemeentelijke bijdrage	1.650	1.650	1.055
Totaal	19.323	17.738	18.825
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-390	-1.300	-1.210
Dividenduitkering MareGroep NV	1.300	1.300	1.362
Gereliseerd totaal saldo van baten en lasten	910	0	152
Onttrekkingen aan reserves	0	0	55
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
	0	0	55
Gerealiseerde resultaat	910	0	207

Programma Wsw

(alle bedragen X € 1.000)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Verhuur pand aan MareGroep NV	425	810	795
Bedrijfsopbrengsten	425	810	795
Lonen, salarissen en sociale lasten WSW	-17.563	-17.265	-18.181
Salarissen ambtelijk personeel	-39	-35	-75
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	-184	-225	-209
Managementvergoeding MareGroep NV	-683	-683	-650
Overige bedrijfskosten	-68	-100	-103
Incidentele baten en lasten	383	0	-110
Rentekosten en -baten	-46	-60	-58
Som der bedrijfslasten	-18.200	-18.368	-19.385
Bedrijfsresultaat	-17.775	-17.558	-18.590
Rijksvergoeding	16.757	15.508	17.208
loonkostensubsidie	-758	-750	-799
Gemeentelijke bijdrage	1.500	1.500	755
Totaal	17.498	16.258	17.164
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-277	-1.300	-1.426
Dividenduitkering MareGroep NV	1.300	1.300	1.362
Gereliseerd totaal saldo van baten en lasten	1.023	0	-64
Onttrekkingen aan reserves	0	0	55
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
	0	0	55
Gerealiseerde resultaat	1.023	0	-9

Programma SPW

(alle bedragen X € 1.000)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Uitvoeringskosten	-686	-580	-364
Salarissen ambtelijk personeel	-1.064	-685	-878
Overige bedrijfskosten	-189	-215	-204
Som der bedrijfslasten	-1.938	-1.480	-1.445
Bedrijfsresultaat	-1.938	-1.480	-1.445
Rijksvergoeding	1.675	1.330	1.361
Gemeentelijke bijdrage	150	150	300
Totaal	1.825	1.480	1.661
Gereliseerd totaal saldo van baten en lasten	-113	0	216
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-113	0	216

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voorzover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa, met economisch nut

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Op grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekeninghoudend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief.

De maximale afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode bedragen in jaren:

• Inrichting terreinen	2.5%
• Bedrijfsgebouwen	2.5%
• Machines, apparaten en installaties	10%
• Overige Materiële vaste activa	20%

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

De gemeenschappelijke regeling geeft in artikel 20 aan:

“Mocht enig exploitatiejaar een batig saldo opleveren, dan zal het saldo worden gereserveerd. Tot ten hoogste het bedrag van de gemeentelijke bijdragen in dat exploitatiejaar zal het saldo voor vijftig procent worden gereserveerd in het egalisatiefonds en voor de resterende vijftig procent voor de uitvoering van doelstellingen, voortvloeiend uit de Wet sociale werkvoorziening. Voor zover een batig saldo meer bedraagt dan de gemeentelijke bijdragen in dat exploitatiejaar, wordt het gereserveerd volgens de daarvoor geldende wettelijke regels”.

Bestemmingsreserves

Onder bestemmingsreserves wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het algemeen bestuur, dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Gerealiseerde resultaat

Het gerealiseerde resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bestaat uit één programma.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten omvatten de resultaten uit de verhuur van onroerend goed.

Lonen en salarissen Wsw en ambtelijk

Hierop worden de loon- en salariskosten van de Wsw-medewerkers en respectievelijk de salariskosten van het ambtelijk personeel verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen c.q. salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantiegeldrechten.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) wordt wel een verplichting opgenomen.

Sociale lasten

De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten, alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. Dit betreft tevens de aan het boekjaar toe te rekenen ziekengelden.

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Rentekosten en –baten

De rentekosten bestaan uit de rentelasten van de langlopende leningen. De rentebaten betreffen de inkomsten van gelden in rekening-courant.

Overige bedrijfskosten

Hierin zijn onder meer begrepen de kosten voor bedrijfsgeneeskundige zorg, opleidingen van Wsw-werknemers, vervoerskosten en onderhoudskosten. De overige bedrijfskosten worden berekend op basis van historische kosten.

Rijksvergoeding

Dit betreft de (via de in de Gr KDB deelnemende gemeenten) ontvangen rijksbijdrage voor SW-geïndiceerden en het re-integratiebudget.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling of anderszins overeengekomen bijdrage in het exploitatietekort.

Dividenduitkering MareGroep

Dividendopbrengsten van de deelneming MareGroep NV worden als baten verantwoord op het moment dat het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Vennootschapsbelasting

Tot 1 januari 2016 was Gr KDB als overheidsonderneming niet onderworpen aan vennootschapsbelasting. Dit is veranderd, omdat vanaf 1 januari 2016 de wet 'modernisering vennootschapsbelasting overheidsondernemingen' van toepassing is op overheidsondernemingen.

In opdracht van het management van Gr KDB heeft de externe specialist beoordeeld of er een beroep kan worden gedaan op vrijstellingen voor de activiteiten die door de Gr KDB worden verricht. Hieruit volgt dat de Gr KDB bij ongewijzigde voortzetting van de activiteiten geen fiscale onderneming drijft. De externe specialist heeft de uitkomsten van het hiervoor genoemde onderzoek in opdracht van het management van Gr KDB voorgelegd aan de Belastingdienst. De Belastingdienst heeft bevestigd dat er geen sprake is van een fiscale onderneming indien in achtereen- en opeenvolgende jaren de fiscale opbrengsten ten hoogste gelijk zijn aan de fiscale kosten. Omdat hiervan sprake is, is de Gr KDB niet onderworpen aan vennootschapsbelasting.

Toelichting op de Balans

(alle bedragen X € 1.000)

ACTIVA

Vaste Activa

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen. Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut.

	Gronden & terreinen	Bedrijfsgebouwen	Machines, apparaten & installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2018	2.484	1.452	397	2	4.335
Investeringsen	0	0	0	0	0
	2.484	1.452	397	2	4.335
Desinvesteringen	0	0	0	0	0
Afschrijving op desinvesteringen	0	0	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	-9	-129	-46	-1	-184
Boekwaarde per 31 december 2018	2.476	1.323	351	1	4.151
Cumulatieve afschrijvingen en overige Waardeverminderingen per 31-12-2018	309	2.750	1.218	57	4.333
Afschrijvingspercentages	2,5%	2,5%	10%	20%	

De investeringen in het boekjaar blijven binnen de in het boekjaar gevoteerde kredieten.

Toelichting op de Balans

(alle bedragen X € 1.000)

ACTIVA

Vaste Activa

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:

	2018	2017
MareGroep NV	45	45
Totaal	45	45

Per 31 december 2002 is de MareGroep NV opgericht met een eigen vermogen van € 45.000,-

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

	2018	2017
Vorderingen op openbare lichamen		
Debiteuren openbare lichamen	186	32
Voorziening dubieuze debiteuren	0	0
	186	32
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.116	591
Rekening courant met MareGroep N.V.	33	841
Omzetbelasting	52	19
Overige vorderingen	366	5
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	2.753	1.487

Onder de overige vorderingen is een vordering van € 366.000 met betrekking tot het lage-inkomensvoordeel 2018 opgenomen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Decentrale overheden zijn verplicht hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Het drempelbedrag waarboven de middelen in 's Rijks schatkist aangehouden moeten worden bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal, maar is nooit lager dan € 250.000. Op de volgende pagina is de toelichting inzake het schatkistbankieren opgenomen:

Toelichting op de Balans

(alle bedragen X € 1.000)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	39	5	-	-
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	211	245	250	250
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	19.848			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	19.848			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	3.505	426	-	-
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	39	5	-	-

Liquide middelen

	2018	2017
Banken	0	0
Totaal	0	0

Ten aanzien van de liquide middelen gelden geen opnamebeperkingen. Evenmin worden er ten aanzien van de liquide middelen valutarisico's gelopen.

Overlopende activa

	2018	2017
Fietsregeling	8	7
OV-regeling	14	13
Afrekening ziektenkosten	5	4
Vooruitbetaalde kosten	6	0
Totaal	33	25

Toelichting op de Balans

PASSIVA

Eigen vermogen

Algemene Reserve

	2018	2017
Algemene reserve per 1 januari	2.116	2.105
Resultaatbestemming 2017/2016	-9	398
Terugbetaling gemeentelijke bijdrage 2017/2016	-	-387
Algemene reserve per 31 december	2.107	2.116

De teveel betaalde gemeentelijke bijdrage over 2016 is terugbetaald aan de gemeenten

Bestemmingsreserves

	2018	2017
Bestemmingsreserve 'Kerstensgelden' per 1 januari	279	167
Resultaatbestemming 2017/2016	0	167
Onttrekkingen	0	-55
Bestemmingsreserve 'Kerstensgelden' per 31 december	279	279

Uit de bestemmingsreserve 'Kerstensgelden' dienen de bestedingen in het kader van de herstructurering van de Gr KDB en haar dochterondernemingen (als gevolg van de invoering van de Participatiewet) te worden gedekt. De onttrekkingen hebben betrekking op de uitgevoerde herstructureringswerkzaamheden.

	2018	2017
Bestemmingsreserve 'Toekomstvisie' per 1 januari	200	0
Resultaatbestemming 2017/2016	0	200
Onttrekkingen	0	0
Bestemmingsreserve 'Toekomstvisie' per 31 december	200	200

Uit de bestemmingsreserve 'Toekomstvisie' dienen de bestedingen in het kader van de uitvoering van het Masterplan "Change", MareGroep 2.0 te worden gedekt. Het Masterplan voorziet in een nieuwe Missie en Visie, financiële en sociale bedrijfsdoelstellingen en strategie voor de periode 2017-2021. Het Masterplan is "de kapstok" voor de veranderingen die MareGroep in deze 4 jaar zal doorlopen om het gestelde doel, de omvorming tot een breed georiënteerd sociaal werkbedrijf, te bereiken.

	2018	2017
Bestemmingsreserve groot onderhoud per 1 januari	77	0
Resultaatbestemming 2017/2016	0	77
Onttrekkingen	0	0
Bestemmingsreserve groot onderhoud per 31 december	77	77

Uit de bestemmingsreserve groot onderhoud worden de bestedingen in het kader van groot onderhoud gedekt.

	2018	2017
Bestemmingsreserve 'SPW' per 1 januari	0	0
Resultaatbestemming 2017/2016	216	0
Onttrekkingen	0	0
Bestemmingsreserve 'SPW' per 31 december	216	0

Uit de bestemmingsreserve 'SPW' worden de tekorten van het 'Programma SPW' gefinancierd. Eventuele positieve gerealiseerde resultaten worden gedoteerd aan de bestemmingsreserve 'SPW'.

Gerealiseerde resultaat	910	207
Totaal eigen vermogen	3.789	2.879

Toelichting op de Balans

(alle bedragen X € 1.000)

Vaste Schulden

Langlopende schulden met een rentetypische looptijd van meer dan één jaar

Het verloop van de onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen is als volgt:

	Afloopdatum	Rentepercentage	Saldo per 01-01-2018	Nieuwe leningen	Aflossing- en	Saldo per 31-12-2018	Rentelast verslagjaar
BNG	2-5-2022	5,37%	500	0	100	400	23
BNG	2-5-2022	4,60%	556	0	111	444	22
			1.055	0	211	844	45

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

Banksaldi

	2018	2017
BNG bank	1.163	1.219
	1.163	1.219

Overige schulden

	2018	2017
Crediteuren	331	183
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1	3
Nog te betalen pensioen	9	150
Netto lonen en salarissen	2	11
Rekening courant met MareFlex B.V.	40	23
	384	368

Overlopende passiva

	2017	2016
Vooruitgefactureerde rijksbijdrage	480	0
Rente langlopende leningen	28	35
Nog te betalen loonkostensubsidie	222	225
Individueel Keuze Budget (IKB)	5	-0
Overige nog te betalen kosten	68	111
	803	371

Toelichting op de Balans

(alle bedragen X € 1.000)

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Opgebouwd recht V.T. (WSW-werknemers)	672
Verlofdagenverplichting (WSW-werknemers en ambtelijk personeel)	365

Opgebouwd VT

Betreft 7 maanden vakantiegeld inclusief toeslag sociale lasten.

Verlofdagenverplichting

Betreft openstaande verlofdagen per eind 2018.

Gr KDB is onderdeel van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting met de MareGroep NV en MareFlex BV.

Meerjarige contractuele verplichtingen

Aard van het contract	Eindatum	Financieel verplichting < 1jr	Financieel verplichting > 1jr
Het vervoer van werknemers van de Gr KDB vanaf de huisadressen naar de werklocaties en vice versa.	1-7-2020	115	57
Inzet bedrijfsarts	31-12-2022	94	281

Seniorenregeling

In overeenstemming met artikel 6.11 tot en met 6.13 van de Collectieve Arbeidsovereenkomst voor de Sociale Werkvoorziening 2015 – 2018 is bij de gemeenschappelijke regeling Kust-Duin- en Bollenstreek (Gr KDB) sprake van een seniorenregeling. De seniorenregeling houdt in dat werknemers van 57 jaar en ouder, die een ononderbroken diensttijd hebben van ten minste 5 jaren voorafgaand aan de ingangsdatum van de vermindering werktijd, op verzoek de formele arbeidsduur kunnen verkorten, onder gedeeltelijke doorbetaling van het geldende loon. De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de seniorenregelingen.

Seniorenregeling						
	tot 1-10-2008		1-10-2008 tot 1-1-2018		vanaf 1-1-2018	
Leeftijd	Vermindering	Loondoorbetaling	Vermindering	Loondoorbetaling	Vermindering	Loondoorbetaling
57	1/5 deel	95,0%				
58			1/10 deel	95,0%		
59	2/5 deel	90,0%	1/5 deel	92,5%		
60					1/5 deel	92,5%
61,5			1/5 deel	100,0%		
62					1/5 deel	100,0%

De Gr KDB ontvangt jaarlijks rijksbijdrage voor de gerealiseerde SE's, hierdoor is deze verplichting niet van invloed op het resultaat van de Gr KDB.

Toelichting op het programma Wsw

(alle bedragen X € 1.000)

Begrotingsrechtmatigheid

Op programmaniveau hebben zich in het boekjaar geen (van belang zijnde) begrotingsoverschrijdingen voorgedaan. Binnen de programma's komen over- en onderschreidingen voor. Deze zijn gedurende het jaar via de tussentijdse informatie aan het Dagelijks Bestuur gemeld en geaccordeerd.

Overige bedrijfsopbrengsten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Verhuur pand aan MareGroep NV	425	810	795
Verhuur pand aan MareGroep NV	425	810	795

Betreft het pand aan Nijverheidsweg 22 te Voorhout. Op 29 januari 2018 is de huurprijs - met terugwerkende kracht ingaande 1 januari 2018 - aangepast van € 810.000 naar € 425.000 per jaar.

Lonen, salarissen en sociale lasten WSW-personeel

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Loonkosten WSW-werknemers	-13.458	-13.500	-14.063
Totale loonkosten WSW	-13.458	-13.500	-14.063
Sociale lasten	-2.448	-2.200	-2.454
Pensioenpremies	-1.188	-1.100	-1.203
	-3.636	-3.300	-3.657
Ziekengelden	12		25
Totale sociale lasten WSW	-3.624	-3.300	-3.632
Arbo dienst	-98	-50	-79
Opleidingen	-34	-48	-48
Vervoerskosten	-302	-316	-315
Eigen bijdrage vervoer	16	0	15
Overige personeelskosten	-63	-51	-59
Totaal overige personeelskosten WSW	-481	-465	-486
Totaal generaal	-17.563	-17.265	-18.181

Het Lage-inkomensvoordeel over 2018 (€ 366.000) is opgenomen onder de loonkosten WSW-werknemers.

Toelichting op het programma Wsw

(alle bedragen X € 1.000)

Salarissen ambtelijk personeel

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Loonkosten ambtelijk personeel	-36	-35	-60
Overige loonkosten	-1	0	-1
Totale loonkosten ambtelijk personeel	-37	-35	-61
Sociale lasten	-2	0	-6
Pensioenpremies	0	0	-8
Totale sociale lasten ambtelijk personeel	-2	0	-14
Totaal generaal	-39	-35	-75

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Aantal WSW-ers SE (gemiddeld)	650	644	672
Aantal FTE ambtelijk personeel (gemiddeld)	1	1	1
Totale loonkosten WSW per SE	-26	-26	-26
Totale loonkosten ambtelijk personeel per FTE	-39	-35	-75

Per 1 januari 2004 is het ambtelijk personeel overgegaan van de GR KDB naar de MareGroep NV. Slechts de niet actieve ambtenaren zijn nog in dienst van de GR KDB.

Afschrijvingen

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Afschrijvingen op materiële vaste activa met een economisch nut	-184	-225	-209

Managementvergoeding MareGroep NV

De GR Kust-, Duin- en Bollenstreek betaalt jaarlijks een vergoeding aan de MareGroep voor de inlening van het management, dat per 1 januari 2004 onderdeel uitmaakt van de MareGroep NV.

Toelichting op het programma Wsw

(alle bedragen X € 1.000)

Overige bedrijfskosten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Onderhoudskosten	-15	-35	-34
Verzekeringen en belastingen	-5	0	-9
Overige bedrijfskosten	-48	-65	-60
	-68	-100	-103

De kosten voor energie, machines, indirecte materialen en automatisering worden geheel gedragen door MareGroep NV.

Incidentele baten en lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
<i>Incidentele baten:</i>			
Lage-inkomensvoordeel 2017	383	0	0
Totaal incidentele baten	383	0	0
<i>Incidentele lasten:</i>			
Uitvoering sectorplannen	0	0	-110
Totaal incidentele lasten	0	0	-110
Saldo incidentele baten en lasten	383	0	-110

Lage-inkomensvoordeel (2018)

In het kader van de Wet tegemoetkomingen loondomein hebben wij over 2017 de tegemoetkoming Lage-inkomensvoordeel ontvangen. Het Lage-inkomensvoordeel over 2017 bedroeg € 383.000.

Uitvoering sectorplannen (2017)

De bestedingen in het kader van de herstructurering van de SW-sector zijn hieronder verantwoord. Deze bestedingen worden voor de helft gedekt uit de bestemmingsreserve 'Kerstensgelden'. De onttrekking aan de bestemmingsreserve 'Kerstensgelden' in 2017 (€ 55.000) - welke ten gunste van de exploitatie komt - heeft eveneens een incidenteel karakter. Deze onttrekking is in het overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2017 verantwoord onder de jaarrekeningpost 'Onttrekkingen aan reserves'.

Toelichting op het programma Wsw

(alle bedragen X € 1.000)

Rentekosten en -baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Rente over rek.-courant verhouding MareGroep	0	5	-2
Rente langlopende leningen	-46	-65	-56
	-46	-60	-58

Rijksvergoeding

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Omvang rijksvergoeding WSW	16.757	15.508	17.208
Bonus begeleid werken	0	0	0
Uitgekeerde loonkostensubsidie	-758	-750	-799
Verhouding loonkosten WSW in %	-95%	-90%	-95%
Aantal gerealiseerde SE's (gemiddeld)	650	644	672
Rijksvergoeding per SE (in hele €)	25.787	24.081	25.602

Het gerealiseerd aantal SE's in 2018 was 22 lager dan in 2017.

De realisatie van de rijksvergoeding is hoger dan begroot, maar lager dan vorig boekjaar. De afname ten opzichte van vorig boekjaar wordt veroorzaakt doordat er geen instroom meer is voor de Wsw is. Wel is er sprake van uitstroom door pensioneringen en uitdienststredingen. Als gevolg hiervan nemen de rijksvergoedingen in de tijd af. De rijksvergoeding 2018 valt hoger uit dan begroot doordat een aanpassing van het Wsw budget heeft plaatsgevonden. De samenstelling van de rijksvergoeding is als volgt:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Hillegom	1.624	1.636	1.668
Katwijk	6.251	5.649	6.402
Lisse	1.731	1.540	1.739
Noordwijk	1.730	1.764	1.817
Noordwijkerhout	995	1.012	1.064
Oegstgeest	703	901	723
Teylingen	2.706	2.510	2.737
Wassenaar	1.017	1.069	1.059
Buitengemeenten	0	380	0
Andere werkvoorzieningschappen	0	-955	0
	16.757	15.508	17.208

Gemeentelijke bijdrage

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Hillegom	169	147	97
Katwijk (ZH)	560	540	276
Lisse	139	151	67
Noordwijk	154	167	84
Noordwijkerhout	107	93	57
Oegstgeest	57	62	29
Teylingen	231	250	106
Wassenaar	83	90	38
	1.500	1.500	755

Toelichting op het programma SPW

(alle bedragen X € 1.000)

Begrotingsrechtmatigheid

Op programmaniveau hebben zich in het boekjaar geen begrotingsoverschrijdingen voorgedaan. Binnen de programma's komen over- en onderschreidingen voor. Deze zijn gedurende het jaar via de tussentijdse informatie aan het Dagelijks Bestuur gemeld en geaccordeerd.

Salarissen ambtelijk personeel

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Loonkosten ambtelijk personeel	-587	-531	-496
Totale loonkosten ambtelijk personeel	-587	-531	-496
Sociale lasten	-79	-78	-73
Pensioenpremies	-82	-75	-70
	-162	-154	-144
Ziekengelden	0	0	0
Totale sociale lasten ambtelijk personeel	-162	-154	-144
Ingehuurd personeel	-279	0	-208
Reiskostenvergoedingen	-9	0	-8
Eigen bijdrage vervoer	0	0	0
Overige personeelskosten	-26	0	-22
Totaal overige personeelskosten ambtelijk personeel	-315	0	-238
Totaal generaal	-1.064	-685	-878

De loonkosten van het ambtelijk personeel vallen hoger uit dan begroot, doordat vacatures binnen het Servicepunt Werk zijn ingevuld door interim medewerkers. Ook het aantal fte's viel hoger uit dan begroot. Dit omdat er meer medewerkers nodig waren om de caseload aan te kunnen.

Overige bedrijfskosten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Verkoopkosten	-16	0	-26
Externe dienstverlening	-125	-125	-125
Kantoorkosten	-18	0	-28
Overige bedrijfskosten	-30	-90	-25
	-189	-215	-204

Toelichting op het programma SPW

(alle bedragen X € 1.000)

Rijksvergoeding

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Re-integratiebudget	1.675	1.330	1.273
Re-integratiebudget voorgaande jaren	0	0	88
	1.675	1.330	1.361

De rijksvergoeding 2018 valt hoger uit dan begroot doordat een aanpassing van het re-integratiebudget heeft plaatsgevonden en omdat een deel van het budget van de achterblijvende werkzaamheden in 2018 is overgedragen aan het Servicepunt Werk.

De samenstelling van het re-integratiebudget is als volgt:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Hillegom	219	154	146
Katwijk	675	602	591
Lisse	171	122	118
Noordwijk	180	129	134
Noordwijkerhout	124	107	98
Teylingen	305	216	187
	1.675	1.330	1.273

Gemeentelijke bijdrage

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Hillegom	17	17	38
Katwijk (ZH)	71	71	145
Lisse	13	13	27
Noordwijk	14	14	33
Noordwijkerhout	12	12	23
Teylingen	24	24	33
	150	150	300

Wet normering topinkomens (WNT)

Op grond van de Wet normering topinkomens kwalificeren de volgende personen als topfunctionaris van de Gemeenschappelijke Regeling Kust-, Duin- en Bollenstreek (zowel personen in dienstbetrekking als personen anders dan in dienstbetrekking):

Bestuur 2018

Naam	Beloning*	Functie
A.L. van Kempen (DB)	€ -	Voorzitter (tot 12 september 2018)
J.A.C. Langeveld (DB)	€ -	Voorzitter (vanaf 12 september 2018)
I.G. Mostert (DB)	€ -	Bestuurslid (tot 12 september 2018)
A. van Helden (DB)	€ -	Bestuurslid (vanaf 12 september 2018)
A.E. Snuif (DB)	€ -	Bestuurslid (tot 12 september 2018)
J.A. van Rijn (DB)	€ -	Bestuurslid (vanaf 12 september 2018)
D.T.C. Salman	€ -	Bestuurslid
A. Gotink	€ -	Bestuurslid
A.L. van Kempen	€ -	Bestuurslid (vanaf 12 september 2018)
I.M. Zweers de Jong	€ -	Bestuurslid
H.J.T. Nieuwenhuis	€ -	Bestuurslid (vanaf 12 september 2018)
A. de Roon	€ -	Bestuurslid (tot 12 september 2018)
J.J.G.M. Roeffen	€ -	Bestuurslid (tot 12 september 2018)

Leden met (DB) achter de naam maken onderdeel uit van het Dagelijks Bestuur.

* Het bestuur was in 2017 ook onbezoldigd.

Directie 2018*	2018	2017
Naam: De heer Knoop (niet in loondienst, langer dan 13 maanden)		
Functie: Directeur		
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,4	0,4
Beloning	55.483	51.559
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	€ -	€ -
Voorziening ten behoeve van beloning betaalbaar op termijn	€ -	€ -
Totaal beloningen	€ 55.483	€ 51.559
Toepasselijke WNT-norm**	€ 75.600	€ 72.400

* De directie verricht werkzaamheden voor zowel Gr KDB, MareGroep NV als MareFlex BV. De directie is in loondienst van MareGroep NV waar derhalve ook de verloning volledig plaatsvindt. Jaarlijks wordt door MareGroep NV een managementvergoeding aan Gr KDB in rekening gebracht waarin is opgenomen het deel van de werkzaamheden van de directie dat ten gunste van Gr KDB komt. Er wordt derhalve slechts een deel van de totale loonkosten aan Gr KDB doorbelast. Alleen het deel van de totale beloning dat door MareGroep NV is doorbelast aan Gr KDB is toegelicht.

** De bezoldigingsnorm is herrekend naar de periode van de functievervulling. De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2018: € 189.000 (2017: € 181.000).

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

